

NEZŐPONT

Jelképek valósága

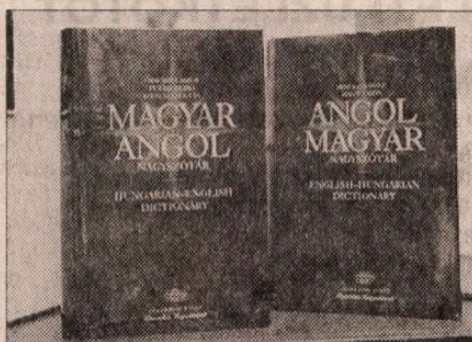
T. SZÜCS JÓZSEF

Nem tudhatjuk, egy reménybeli külföldi (nagy)beruházónak mit jelent e táj, mármint az ország keleti fele, harmada, de az eddig tapasztaltak alapján úgy vélekedhetünk, hogy nem túl sokat.

Sokan ezért is tulajdonítanak – s nem ok nélkül – önmagukon túlmutató fontosságot az épülő, s hamarosan megnyíló debreceni bevásárlóközpontoknak. Függetlenül attól ugyanis, hogy szeretjük-e ezeket a kereskedelmi monstroomokat vagy sem, látnunk kell, ezek mára ugyanúgy az Európa fejlettebb feléhez tartozást jelképezik, mint sok más infrastrukturális fejlesztés. Nyugaton, de már Csehországban, Szlovákiában is minden valamirevaló várost jellegében, sőt külső megjelenésében is hasonló kereskedelmi, szolgáltató, termelő épületegyüttesek vesznek körül. Jelezve, itt működik a töké. A városkörnyéki, autópálya melletti üzlet(i)nyegedék a földrész nyugati (északi, délnyugati) partjaitól egészen Pest határáig tartanak, aztán vége szakad a kontinensen átívelő láncolatnak. Debrecen nyugati határában már ugyancsak alakulóban van valami hasonló, jelezve, hogy a külföldi befektetők legalább a kereskedelem vizéin „elmerészkedtek” a keleti régióba is. Am ennél többet, például munkahelyeket teremtő, magas szintű technológiát ide hozó zöldmezős beruházásokat, vagy éppen a helyi idegenforgalmi lehetőségeket igazán kihasználó minőségi turistaipart csak akkor remélhetünk, ha a fejlett Európához tartozás másik megkerülhetetlen kellékei, az autópályák (vagy legalábbis a forgalmat magas szinten kiszolgáló négysávos utak) is elérnek ideig.

A hét végén Debrecenben tartott Elérhetőség '98 konferencia első napja nagyon biztató távlatokat vázolt fel a keleti országgrész utfejlesztését illetően. Remélhetőleg a tervek előbb válnak valóra, minthogy visszafordíthatatlanná válna a keleti országgrész leszakadása.

Megújultak az angol szótárak

Négy helyett két kötetben

Fotó: Nagy Gábor

Debrecen (HBN) – Az idén 170 éves Akadémiai Kiadó a Kossuth-egyetem angol intézetének 60. születésnapjára rendezett ülésen mutatta be megújult nagyszótárait.

A szótárkészítés hagyományosan a kiadó fő profiljába tartozik – miként Sós Péter János ügyvezető igazgató tájékoztató – és az intézménynek e területen évtizedeken át monopóliuma volt. A neves debreceni professzor, Országh László magyar–angol és angol–magyar szótárai máig az angol nyelvvel foglalkozók legfontosabb segédeszközének számítanak. Az elmúlt időszak változásai azonban arra késztették a kiadót, hogy felújítsa a fontos kézikönyveket. A klasszikus nagyszótársorozatban először az angol–magyar és magyar–angol kötetek bővültek ki több új szakterület, elsősorban az informatika, a számítástechnika, a marketing modern szóincsével. A frissítésben Országh László anyagaira támaszkodtak a szerkesztők: tanítványa és munkatársa, Magay Tamás egyetemi tanár, Kövecses Zoltán, az Eötvös Loránd Tudományegyetem amerikai nyelvészeti tanszékének egyetemi tanára, valamint Futász Dezső, üzleti szótárak szerzője. A Klasszikus nagyszótárak sorozat további kötetei is hamarosan napvilágot látnak – a német és a francia szótárak még az idén –, és tervezik a szlengszótár, a Magyar értelmező kéziszótár, az Idegen szavak kéziszótára, a Helyesírási kéziszótár aktualizálását is.

„A mostani kincstári optimizmus megalapozott”

PETNEHÁZI ATTILA

Debrecen (HBN) – Chikán Attila gazdasági miniszter pontosan fogalmazott, amikor azt mondta, hogy készülő is gazdaságpolitikai alternatíva, meg nem is – nyilatkozta a Naplónak Járai Zsigmond pénzügyminiszter.

– A választások óta a polgárok (a nyugdíjasok kivételével) úgy érzik, hogy az új kormány csak osztogat és osztogat. A kiadások tehát növekednek, de honnan teremtik elő mindehhez a fedezetet?

– Remélem, hogy azért a nyugdíjasok is elégedettek lesznek, hiszen a nyugdíjak emelkedni fognak. Az előző kormány ugyan törvénybe foglalta 1999-re a 19,5 százalékos nyugdíjmelést, de azt nem, hogy ez mekkora inflációhoz tartozik. A nyugdíjasok nem azért járnak jól, mert X százalék emelést kapnak, hanem azért, mert az több lesz, mint az infláció.

– Konkrét számokban is el tudná mondani ugyanezt?

– A jövő évi költségvetésben 11 százalékos inflációval számolunk, de ha szerencsénk lesz, akkor év végére egy számjegyre is lehet a pénzromlás üteme. Ehhez képest kell nézni a 13-14 százalékos nyugdíjmelést. Egyébként

Járai Zsigmond: Reális cél jövőre az 5 százalékos gazdasági növekedés

Fotó: Nagy Gábor

az ön által osztogatásnak nevezett kiadások (családtámogatási rendszer kiszélesítése; új lakásépítések utáni áfa-visszaigénylés; tb-járulékok csökkentése stb.) vagy más kiadások helyébe lépnek, vagy azért tudunk ezekre többet költeni, mert több lesz a bevétel is. Az adóbehajtás szigorítása például alapvető szükségességű, hiszen ma becslések szerint a jövedelmek 20-30 százaléka után nem fizetnek adót.

– A tőzsdeválság kapcsán ön a minap arról beszélt, hogy a tőke kivonás csak átmeneti jelenség, ezek a pénzek ugyanis vissza-

áramolnak majd a magyar gazdaságba. Kincstári optimizmusról van szó, vagy ezt a várakozását alátámasztják a bel- és kül-gazdasági folyamatok is?

– Szerintem a tőzsdeválság egy pszichológiai jelenség, aminek a reálfolyamatokhoz semmi köze. Egyszerűen a nyugati befektetők megijedtek attól, hogy az orosz válság miként fogja érinteni a magyar gazdaságot. Azonban ha sikerül megértetni velük, hogy a magyar gazdaság nem vagy csak minimális mértékben függ az orosz piactól, vissza fognak térni.

Páratlan életmű előtt tisztelegtek az utódok

Debrecen (HBN) – Hatvan évvel ezelőtt alapították a Kossuth Lajos Tudományegyetem Angol–Amerikai Intézetének elődjét, az ország második angol tanszékét, melynek működése összeforrt az iskolateremtő professzor, Országh László tudományos, oktatói tevékenységével.

Az intézmény történetét és a szótáriróként, az angol nyelvű kultúrák, irodalmak, nyelvek művelőjeként, tankönyvek, monográfiák szerzőjeként ismert tudós alakját emlékülésen elevenítették föl az Országh-örökösök tegnap – pénteken – a KLTE aulájában. Az Eötvös-kollégium és a budapesti egyetem tanárát – mi-

ként visszaidézték – először 1946-ban nevezték ki a debreceni tanszék élére, ám politikai okokból az oktatást 1949. és 1957. között szüneteltették, s ezt követően másodszor is meg kellett szervezni a tanszékét.

Országh László alakját nem csak az anglistika és az amerikanisztika tudományágának vonatkozásában méltatták tanítványai, szóltak arról is, hogy szenvedélyes adatgyűjtő, programadó, tudományszervező, külkapcsolataink ápolója, az utolsó polihisztorok egyike volt, nyugdíjba vonulása után patrónus, mentor, tanácsadó, kinek személyisége már életében legendává nőtt.

Levegője volt – ahogy elhangzott –, mint egy nagy színésznek

a színpadon, s páratlan életművének külön erénye, hogy politikailag igen kedvezőtlen légkörben lett jelentős.

Az utókor halálját emléktábla is jelzi: az egyetem és az Akadémiai Kiadó képviselői az angol intézet központi szemináriumi termét róla nevezték el, miután Országh professzor az oktatásban a kisebb létszámú, alapszababb munkát és az elmélyültebb tehetséggondozást részesítette előnyben.

A rendezvényen bemutatták néhány személyes tárgyát is, így a Brit Birodalom Tiszteletbeli Parancsnoka kitüntetését, melyet munkássága elismerésül Magyarországon elsőként neki ítéltek.

Ijedtségre nincs ok

Chikán Attila gazdasági miniszter nemrég bejelentette, hogy (az orosz válság lehetséges következményeivel számolva) az eddignél óvatosabb gazdasági terv kidolgozásán is munkálkodik a kormány. Később pedig azt, hogy nem létezik alternatív gazdaságpolitika.

– Chikán Attila pontosan fogalmazott, amikor azt mondta, hogy készülő is gazdaságpolitikai alternatíva, meg nem is – mondta Járai Zsigmond, amikor azt kérdeztük tőle, hogy végül is létezik ilyen vagy sem. A pénzügyminiszter szerint természetesen számolni kell az orosz válság elmélyülésével, noha az egyelőre nem érinti az Európai Unió országait.

Márpedig a magyar gazdaság 75 százalékosan kötődik az EU-hoz és csupán 5 százalékosan az orosz piacra. Talán meglepő, de Oroszország gazdasági szerepe a világban minimális, a belga gazdaság súlyához mérhető. Problémát az okozhatna, ha az orosz történelemből egy komolyabb világgazdasági válság bontakozna ki. Ennek azonban egyelőre semmi jelét nem látjuk – fogalmazott Járai Zsigmond.

Országh László Fotó: Az Akadémiai Kiadó archívuma

Siker Váradon

Nagyvárad, Debrecen (HBN) – A nagyváradi magyar színjátszás 200. évfordulója tiszteletére rendezett ünnepségsorozaton nagy sikert aratott a Csokonai Színház társulata Hubay Miklós a Hová lett a Rózsa Lelke? című darabjának előadásával. A vendégtájk egyúttal tisztelegés a szerző előtt, aki Váradon született.

Az ünnepségsorozatra hazánkban a debreceni és a Nemzeti Színház kapott meghívást.

– A rendkívüli sikert látva, a két megye vezetői ígéretet tettek arra, hogy a továbbiakban is támogatják a két színház tradicionális együttműködését, a társulatok, a művészek cserejét. Így tavasszal a váradi társulat vendégszerepel Debrecenben – tájékoztatta a Naplót Kovács Annamária irodalmi titkár.

Színen a „Rózsa Lelke”, a színpadon Bíró József, Várnai Szilárd és Jámor József

Fotó: Máthé András

